

Nr 42.

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksbanken och i riksgäldskontoret framställning angående överlåtelse å Stockholms stad av den s. k. Stallbron i Riksgatans förlängning.

I skrivelse till bankoutskottet den 24 april 1947 hava *fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret* gjort framställning i fråga om överlåtande å Stockholms stad av bron över Stallkanalen i Stockholm, den s. k. Stallbron i Riksgatans förlängning, och därvid anfört följande:

Riksgatan å Helgeandsholmen i Stockholm liksom bron över Stallkanalen i Riksgatans förlängning (den s. k. Stallbron) tillhör staten och förvaltas gemensamt av fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret. Bron mellan Drottninggatan och Riksgatan (Riksbron), vilken uppförts av Stockholms stad med bidrag av statsmedel, tillhör däremot staden.

Enligt avtal den 11 maj 1926 mellan kronans fastighetskommission av år 1925 och Stockholms stad, vilket avtal godkänts av banko- och riksgäldsfullmäktige, har Stockholms stad åtagit sig underhållet av beläggningen å Riksgatan med tillhörande gångbanor enligt samma grunder som i allmänhet gälla för underhållet av stadens gator. Staden svarar dock icke för sådant underhåll, som kan påkallas av sättningar i grunderna till vidliggande hus (d. v. s. riksdagshuset och riksbankens hus) eller i marken under sagda gatudel och gångbanor. I fråga om Stallbron har något motsvarande åtagande icke skett från stadens sida, och kostnaderna för underhåll av denna bro ha hittills fått bestridas av riksbanken och riksgäldskontoret med hälften vardera. Kostnaderna för belysning av Riksgatan och Stallbron gäldas enligt sagda avtal helt av staden. Detta är även fallet med renhållningen av Stallbron, men icke beträffande renhållningen å Riksgatan.

Till följd av att staten har äganderätt till Riksgatan och Stallbron äga bankofullmäktige och riksgäldsfullmäktige bestämmande inflytande beträffande reglerna för trafiken å Riksgatan. Av säkerhetsskäl har körhastigheten å trafikleden begränsats till högst 30 km i timmen, varjämte all genomgående lastbilstrafik är förbjuden i trafikleden.

Redan år 1936 upptogos förhandlingar om att Stallbron skulle utan ersättning överlätas till Stockholms stad med full äganderätt i syfte att befria staten från underhållsskyldighet för bron. Som enighet icke kunde uppnås beträffande trafiken å Riksgatan och Stallbron ledde dessa förhandlingar icke till något resultat, och detsamma blev förhållandet vid senare förhandlingar i ämnet. Under innevarande år har frågan ånyo upptagits, och de förda förhandlingarna hava resulterat i ett den 30 april 1947 dagtecknat avtal mellan bankofullmäktige och riksgäldsfullmäktige, å ena, samt staden, å andra sidan, avsett att träda i kraft den 1 juli 1947. Därest avtalet icke

före sistnämnda dag godkänts av riksdagen samt av stadsfullmäktige i Stockholm skall detsamma emellertid anses vara förfallet.

Enligt sistnämnda avtal, vilket bifogas¹, överlättes Stallbron med full äganderätt på staden utan ersättning från staden. Med äganderätten följer rätt att disponera över den nuvarande bronns landfäste å Helgeandsholmen samt rätt att för ny bro med högst samma bredd som den nuvarande verkställa erforderliga utvidgningar av landfästet, likaledes utan ersättning från staden. Det område, som beröres vid ombyggnad av bron, har utmärkts å en vid avtalet fogad ritning. Utan medgivande av fullmäktigeinstitutionerna må broförbindelsen icke av staden nedläggas eller minskas till sin bredd eller bärförmåga. Den på år 1947 belöpande underhållskostnaden för bron delas lika mellan staten och staden; för tiden därefter bekostas och ombesörjes underhållet helt av staden. Fullmäktigeinstitutionerna ha förbundit sig att, så länge Stallbron och Riksbron äro upplåtna för den allmänna trafiken, låta Riksgatan vara upplåten för sådan trafik i den omfattning överståthållarämbetet lämnar medgivande därtill. Beträffande trafiken ha de avtalsslutande parterna — vid sidan av förenämnda avtal — överenskommit om att i gemensam skrivelse till överståthållarämbetet anmäla, att parterna, med hänsyn till grundförhållandena å Helgeandsholmen, förutsatt att bankofullmäktiges och riksgäldsfullmäktiges yttrande skall inhämtas, innan den nuvarande trafiken å Riksgatan utvidgas eller ökning sker av den nu tillåtna körhastigheten å trafikleden.

Den nuvarande Stallbron — som ersatte en förut befintlig bro, vilken revs år 1902 — är av järn och levererades på platsen år 1904 för en kostnad, monteringsarbetena inräknade, av 32 000 kronor. Enligt av Stockholms hamnstyrelse verkställd besiktning erfordras under innevarande år vissa reparationsarbeten å bron för en uppskattad kostnad av 7 000 kronor. Om avtalet blir gällande skulle alltså hälften av detta belopp komma att gemensamt åvila riksbanken och riksgäldskontoret. Av besiktningens utlåtandet framgår vidare att framdeles ytterligare underhållsarbeten skulle bliva nödvändiga, för vilka kostnaderna uppskattas till ca 15 000 kronor. Om avtalet träder i kraft, skulle dessa senare kostnader helt komma att åvila staden. Det må tilläggas, att under innevarande år vissa reparationsarbeten torde bliva erforderliga även å Riksgatan. Kostnaderna för dessa arbeten ha av Stockholms stads gatukontor uppskattats till omkring 32 000 kronor. Från stadens sida har gjorts gällande, att dessa sistnämnda reparationer till väsentlig del bliva nödvändiga till följd av grundförhållandena å Helgeandsholmen. Enligt en vid sidan om avtalet träffad överenskommelse skola dessa kostnader, om avtalet blir gällande, till hälften täckas av staden och återstoden av riksbanken och riksgäldskontoret gemensamt.

Ur olika synpunkter måste det anses lämpligt, att staden övertager Stallbron, varmed följer underhållsskyldighet för densamma. Som de med övertagandet förbundna villkoren synas kunna godtagas, få fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt hemställa, att riksdagen ville för sin del godkänna avtalet.

Utskottet. Såsom bankofullmäktige och riksgäldsfullmäktige framhållit, är det ur olika synpunkter lämpligt, att bron över Stallkanalen i Stockholm — den s. k. Stallbron — övertages av Stockholms stad. Enligt det mellan parterna

¹ Se Bilaga vid detta utlåtande.

ingångna avtalet skall bron utan ersättning överlåtas på staden med full äganderätt; från och med år 1948 skall underhållet av bron bekostas och ombesörjas av staden. Från utskottets sida är intet att erinra mot att ifrågasvarande överlåtelse kommer till stånd på de i avtalet angivna villkoren. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken och i riksgäldskontoret förevarande framställning, må godkänna härvid såsom bilaga fogade avtal angående överlåtelse å Stockholms stad av bron över Stallkanalen i Stockholm.

Stockholm den 20 maj 1947.

På bankoutskottets vägnar:

GUST. SVEDMAN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sundvik, Leander, Petersson i Karlskrona, Fahlander, Grym, Persson i Älvdalsåsen och Persson i Vinslöv;

från andra kammaren: herrar Svedman, Paulsen, Andersson i Munkaljungby, Mattsson, Fröderberg, Sundberg, Svensson i Alingsås och Skantze.

Bilaga.

Avtal.

Mellan fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret under förutsättning av riksdagens godkännande, å ena, samt Stockholms stads gatunämnd under förutsättning av stadsfullmäktiges godkännande, å andra sidan, har träffats följande avtal.

§ 1.

Bron över Stallkanalen i Stockholm (den s. k. Stallbron) överlättes fr. o. m. den 1 juli 1947 med full äganderätt på Stockholms stad utan ersättning från staden. Med äganderätten följer rätt att disponera över den nuvarande bronns landfäste å Helgeandsholmen samt rätt att för ny bro med högst samma bredd som den nuvarande verkställa erforderliga utvidgningar av samma fäste, allt utan ersättning från staden.

Det område, som beröres vid ombyggnad av bron, framgår av härvid fogade ritning, som tillika utvisar det område, som måste tagas i anspråk un-

der tiden för byggandet av en eventuell regleringsdamm i Stallkanalen. Kommer sistnämnda byggnadsföretag till stånd, skall detta föregås av särskild uppgörelse mellan parterna såväl angående disposition av mark på Helgeandsholmen under byggnadstiden som angående fasta anläggningar för regleringsdammen.

§ 2.

Utan medgivande av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret må broförbindelsen över Stallkanalen icke av staden nedläggas, ej heller minskas till sin bredd eller bärförmåga.

§ 3.

Den på år 1947 belöpande underhållskostnaden för bron delas lika mellan staten och staden; för tiden därefter bekostas och ombesörjes underhållet av staden.

§ 4.

Fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret förbinda sig att, så länge Stallbron och Riksbron äro upplåtna för den allmänna trafiken (innefattande gång- och körtrafik), låta den mellan dessa broar liggande trafikleden i Drottninggatans förlängning jämväl vara upplåten för sådan trafik i den omfattning överståthållarämbetet därtill lämnar medgivande.

Genom detta avtal sker, utöver vad i § 4 här ovan sägs, icke annan ändring i det mellan kronans fastighetskommission av år 1925 och Stockholms stads delegerade den 11 maj 1926 träffade avtalet angående stadens övertagande av underhåll och vård av de kronan tillhöriga områdena å Helgeandsholmen än som betingas av stadens övertagande av äganderätten till Stallbron.

Därest detta avtal icke blivit i vederbörlig ordning av riksdagen och Stockholms stadsfullmäktige godkänt före den 1 juli 1947 skall det anses hava till alla delar förfallit.

Stockholm den 30 april 1947.

För fullmäktige i Sveriges Riksbank: För Stockholms stads gatunämnd:

DAVID HALL.

HELGE BERGLUND.

Jacob Hagströmer.

N. Gottliebsson.

För fullmäktige i riksgäldskontoret:

ANDERS ÖRNE.

J. Hägglund.